

Nobena reč se učitelju tako malo ne podá, kakor prevzetija. Prevzetneži so sli-neži in lizuni.

Če cvetoče drevo vedno dež namaka, da misliš, da bode dež mrčese z drevesa opral, opère z mrčesi tudi cvetje. Tako je tudi pri vzreji: Če preveč govoriš ter samo svariš in opominjaš, še nisi kar nič vzrejal.

Učitelj naj pri učencih glavo k srcu vklanja.

Učitelj, ki le s spominom poučuje, méni, da so otroci kamenje, katero ne živi in ne čuti, tudi ne raste, ampak se le vekša z vnanjim nabiranjem enakih delov.

Nekatera drevesa morajo se tresti, da dobimo od njih sadja. Tako je tudi pri učencih. Učitelj jih mora buditi in meziti, da mu kaj odgovoré.

D o p i s i.

Iz Zagreba. Nikarte misliti, da hrvatskim ljudskim, ali kakor mi tukaj pravimo, »pučkim učiteljem« svéti kako posebno solnce sreče in blagostanja. Osoda ljudskih učiteljev je zeló po vsem svetu nekako enaka, in ni ga stanu, ki bi za to svojo osodo imel tako prikladno in resnično izreko, kakor jo imamo mi (ljudski učitelji, ki tolikokrat vzdihujemo: »quem Dii odere« itd. V šolskej politiki res da smo srečnejši od vas; tukaj nimamo opraviti z nemškutarji prav nič, ker jih je že davno od nas veter odpihal.

Naše ljudske šole so zdaj čisto národne-hrvatske, ker se vsi predmeti učijo hrvatski. Občine, v katerih bi morebiti bilo potrebno, da se nemški jezik uči, imajo pravico prositi vlado, da jim ta jezik učiti dovoli. Dozdaj se je te pravice poslužil Varaždin in Sisek, kjer se v 4. razredu ljudske šole nemški jezik 2 uri na teden poučuje. — Drugače je pa, kar se tiče našega materialnega stanja. Tù smo si res vsi učitelji enaki. Nova naša šolska postava, katero smo dobili l. 1874., razdelila je učiteljske plače v 4 razrede in sicer po 700, 600, 400 in 350 gold. in 15% stanarine na leto. Podučitelji dobivajo 60% od plače, katero uživa učitelj na dotičnej šoli. Pred novo šolsko postavo plača tudi ni bila manja, in če pomislimo, da imajo občine pravico same določevati, v kateri razred plače hočejo vrstiti svoje šole, to ni v tem obziru učiteljem prav nič poboljšano stanje. Bilo je nekoliko občin, posebno v primorskih krajih, ki so svoje šole koj vrstile v prvi razred, t. j. s plačo 700 gold., pa kaj se je zgodilo? Vlada ni odobrila takega povišenja, veleó, da je občina prerевна in da toliko ne more učitelju plačevati. Nova šolska postava nam daje tudi 10% petletne doklade. To bi bilo res nekaj, čeravno smo poprej v Zagrebu imeli 100 gold. 10letne doklade, tedaj za nas v Zagrebu petletna doklada ni nič posebnega, no tudi tukaj s temi petletnimi dokladami je tak križ, da res ne vemo, ali jih imamo, ali ne. Postava pravi: »Petletna doklada se šteje od 1. oktobra 1875. l. tedaj 1880. l. smo že vsi mislili, da bodemo nove pobotnice pisali. Od 1. oktobra 1880. l. je zdaj že 15 mesecev, in v Zagrebu o petletnih dokladah mestni učitelji še prav nič ne vedó. Če je nam v Zagrebu tako, si lahko mislite, kako je bornemu učitelju v hrvatskih hribovskih krajih, kateri Zagreba morebiti od svoje mladosti nikoli pozneje še videl ni.

Mestni učitelji, pa tudi vnanji ljudski učitelji, so poprej dobivali mirovino (penzijo) od svojih občin. Postave sicer za mirovino ni bilo stalne, ali se je mirovina vendar le povsod dajala. Po novej postavi prevzame pa vmirovljenje ljudskih učiteljev počemši od leta 1885. vlada; za to veliko milost pa mora vsaki učitelj po novej postavi plačati od svoje plače 25% v mirovinski fond enkrat za vselej, potem pa do svoje mirovine še vsako leto 2%. Razven tega pride še 6% imenovalne takse. Učitelj tedaj s 700 gold. plače moral je plačati v mirovinski fond 25%, t. j. 185 gold., 2% t. j. 14 gold. in 6% imenovnine t. j. 42 gold., vsega skupaj tedaj koj prvo leto 241 gold. Se vé, da se drugi razni davki tù sim ne štejejo. Vsega tega ni bilo poprej, in mirovino smo vendar dobivali.

Vnanjim učiteljem je pa povrh tega nova šolska postava vzela biro, kar je nekaterim dozdaj bil glavni dohodek, naredila je cerkveno orgljanje za postavno dolžnost ljudskih učiteljev, za kar občina ni dolžna plačati ni prebitega krajcarja in kakor se sliši, namerava vlada učiteljem, kateri uživajo kak vrt ali kako drugo zemljo, tudi to vštetí v plačo. Če se to uresniči, o čem skoraj ne dvomimo, potem bode marsikateri ljudski učitelj namesto plače imel le pravico, da se bo po vrtu in po kakej »svojej« njivi prav marljivo sprehajal. Zdaj pa recite, ali moremo mi ljudski učitelji drug drugemu na sreči zavidati? Z Bogom za danes, dokler se zopet ne vidimo! T.

Iz Lokve. (Pozivi) »Pobožni vzdih«, maša za sopran, alt, tenor in bas; vglasbil Avgust Leban, 30. maja 1879 v Gorici, umrl c. kr. učitelj. Tako bode naslov latinski maši, katera izide v Avgsburgu na Bavarskem, ako dobode ondesnji založnik povoljno število naročnikov. Maša le-ta, katero so glasbeni strokovnjaki pohvalili, imela bode tudi nemški in vlaški naslov in bode stala za naročnike s poštnino in glasovi vred 1 gold. 20 kr. Pozneje se bode dobivala v bukvarnicah po 2 gold. Gospodje, ki se mislijo na to glasbeno delo naročiti, naj se z listnico kmalu oglasijo pri bratu skladateljevem, gospodu Janku Lebanu, učitelju v Lokvi. (Corgnale via Divača.)

Iz Ljubljane. Šolski zaklad ljubljanskega mesta ima dohodkov 21.546 gl. stroškov pa 21.221 gl., tedaj ostaja 325 gl. Ta zaklad je od 1882. l. aktiven, in sicer zaradi tega, ker mora odslej tudi južna železnica plačevati za istega na davek razpisane 10% odstotke, kar znaša na leto 3000 gold.

— Sliši se, da se prih. šolsko leto mestna deklinška ljudska šola iz prvega in drugega nadstropja v redovti preseli v prostore pri tleh, kjer je bil do sedaj »Mappen-Archiv«. Razun štirih velikih šolskih sob, dobí ta šola še tudi prostorno telovadnico, katere dozdej ni imela, in pa pisarno za nadučiteljico. Na vzpomal se boče neki ti prostori popravili, nekateri nekoliko prezidali, da bodo šolskim tirjatvam zadostevali. — To bode posebno gdč. učiteljicam prav dobro ugajalo. Ne bode jim treba učenk po dolgih stopnjicah spremljevati in nadzorovati. Posebno o času deželnega zbora je bile to jako neprijetno, ko se učenke in deželni poslanci imeli eno in isto hodišče in stopnjice v porabo.

Želeti bi bilo, da bi se sl. mestni odbor tudi enkrat spomnil in ozrl na prostore v prvi mestni ljudski deški šoli, ter se usmiled učencev in učiteljev in jih rešil iz zaduhlih in vlažnih temnic.

Iz seje c. k. dež. šl. sveta za Kranjsko dné 22. decembra 1881. l. Dolžnosti, ki jih je prevzelo mesto Kočevje za tamošnjo gimnazijo, zavarovajo se na poslopji v to postavljenem, in potrebno se ukaže, da se zbríše zastavljenje (hypotek) na drugih zemljiščih za dotično dolžnost.

Dvoje učiteljskih služeb v šolskem okraji Postojnskem se postavi iz 3. v 4. plačilni razred. (Vrbovo in Spodnji Semon).

Sklene se, da se ima v prihodnjem šolskem letu razširiti jednorazrednica pri sv. Petru poleg Rudolfovega, istotako tudi v Poljanah, šolskega okraja Kranjskega; dotični plači ste bili uganjeni.

Poročilo ravnateljstva c. k. izpraševalne komisije za splošne ljudske in meščanske šole o učiteljskih izpitih meseca oktobra 1881. l. jemlje se na znanje.

Šolsko vodstvo je prašalo, sme li vzprijemati letne doneske šolskih otrok občine nevšolane, ker se v to šolo sprejemajo, ter rabiti iste za napravo učil; odgovorilo se je na to v smislu §. 42. postave 29. aprila 1873. l. št. 21 s tem pristavkom, da se smejo ti doneski, ako dohajajo, ker jih nihče direktno ali indirektno ne zahteva, po §. 37. navedene postave vplačati v blagajnico šolske občine.

Pritožba občinskega predstojnika zaradi dopolnitvene volitve v krajni šolski svet se razreši.

Pritožba zoper izšolanje Zgornjih in Spodnjih Pirnič, Vikerča in Zavrha iz šole v Smledniku se zavrže; ukrepa se potrebno, da se za imenovane kraje ustanovi samostojna šola, a dokler se to ne zgodi ostanejo Zgornje in Spodnje Pirniče pri Smledniku, Vikerče in Zaverh pa se vsolata v Šmartno.

Razreši se prošnja vodstva ljudske šole, kar se tiče obligatnega vpeljanja za poučevanje v ženskem rokotvoru na ponavljavni šoli in da bi bilo več ur za to.

Stalno se umešča učitelj in učiteljica na ljudski šoli.

Vsled poročila deželnega nadzornika za ljudske šole o nadzorovanji več ljudskih šol se potrebno ukaže.

Na višje mesto se predlaga: poročilo deželnega nadzornika za srednje šole o nadzorovanji gimnazij v Rudolfovem, Kranji in Kočevji, isto tako tudi poročilo tukajšnje realke, kar se tiče zahtevanj, ki se imajo staviti pri zrelostnem izpitu iz talijanskega in francoskega jezika.

Po nasvetu gimnazije se učenec iz gimnazije dostavši šolnine oprošča.

Zapisnik gimnazialnega ravnateljstva o bivši mesečni konferenci se vzame na znanje, ter se primerne nakazuje.

Razreši se več prošenj za nagrado in denarno pripomoč.